

[Bertel Dahlgaard.]

paa et saa bredt og solidt Grundlag i det danske Folk, at ingen vil formaa at rokke dette Grundlag, hvis vi blot handler med Fornuft og i fuld Ligevægt. At dette forudsætter den rette Forstaaelse og Samstemighed fra den højtærede Statsminister, er en Selvfølge; hans Udtalelser her i Dag giver jo Garantier i saa Henseende.

Og saa udtaler jeg til Slut Haabet om, at man fra alle Sider vil bidrage til, at vi nu endelig kan gaa til det Arbejde, det politiske Samarbejde, den positive Genopbygning, som Folket sukker efter, og som Landet trænger til.

Jeg skal hermed anbefale at stemme for den af det ærede Medlem Hr. Sønderup, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller og mig stillede Paastand paa motiveret Dagsorden og stemme imod det hertil stillede Ændringsforslag.

Paul Holt: Jeg skal indlede med nogle faa Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard i Anledning af de Ord, han rettede til mig.

Naar jeg brugte Udtrykket „den Partikonstellation, der førte frem til 9. April“, gaar jeg ud fra, at det ærede Medlem ikke, lige saa lidt som alle andre, har tænkt sig, at der deri skulde liggé dette, at det var Socialdemokratiet og det radikale Parti i Danmark, som havde foraarsaget Verdenskrigen. Der ligger selvfølgelig ikke andet deri end det, man i al Almindelighed lægger i dette Udtryk, naar man taler om disse Forhold, at det var disse to Partier, som havde Hovedansvaret for Tilstanden, for den Udenrigspolitik og den Forsvarspolitik, som gjaldt for Danmark netop den 9. April.

Udtrykket „perverteret Heroisme“, som er blevet anvendt, hentyder til dette, at der er noget forstemmende i, at man paalægger andre Mennesker en særlig heroisk Op-gave i Retning af at holde ud, medens man selv sidder i Sikkerhed. Det forekommer mig, at de Erindringer, som det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard ved denne Lejlighed og ved tidligere Lejligheder har fremdraget fra Askov, ikke er i Overensstemmelse med det almindelige Indtryk, man ellers har haft af den danske Kamp i Sønderjylland før Genforeningen. Mine Erindringer gaar ikke tilbage til Askov, men gaar tilbage til Ophold i Sønderjylland før den første Verdenskrig, og det var et meget, meget stærkt Indtryk, man der fik af, hvilken vældig Betydning for hele den nationale Kamp Haabet om og Troen paa en Genforening med Danmark havde. Det er ganske umuligt i et

Menneskeliv at udskille disse forskellige Følelser og Stemninger, saaledes som det ærede Medlem Hr. Bertel Dahlgaard var inde paa. Vi kan selvfølgelig ikke skille ud, hvorledes det vilde have været, hvis de ikke havde haft den Tro, men vi kan fastslaa som en almindelig Kendsgerning, at den danske Befolkning i Nordslesvig levede paa denne Tro. De levede ikke udelukkende paa dette at være Danske, men de forstod, at til dette at være Dansk hører ogsaa, at man hører hjemme i Danmarks Rige og gaar ind i en statslig Forbindelse med Danmark. Og det er dette Haab, denne Tro, som man stadig maa have Lov til at fremkalde og støtte ogsaa for den Danskhed, der er tilbage i Sydslesvig. Der foreligger i Sydslesvig Muligheder; vi ved ikke, hvor store de er, men vi kan se, de er til Stede, vi kan se, hvorledes der virkelig er noget i Gang, en Folkevækelse, som man aldrig nogen Sinde tidligere har oplevet i disse Egne. Og derfor maa det ogsaa for dem, der fører denne danske Kamp nede i Sydslesvig, have en stor Betydning, at de paa lignende Maade som de Danske i Nordslesvig i sin Tid kan faa et Haab og have en Tro paa, at deres Kamp en Gang kan føre til en Forening med deres Hjemland.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om det, der var den sønderjyske Politik gennem Aarene op til Genforeningen, nævnte det ærede Medlem, at det var Slesvigs Deling efter Nationalitetsprincippet. Det kan vel ikke siges, at Maalet i og for sig har været Slesvigs Deling, men Maalet har været dette at føre saa meget som muligt af det, der var dansk, tilbage til Danmark. Det, der sker nu, er det ejendommelige, at efter at vi siden Genforeningen har befæstet Danskheden i Nordslesvig stærkere end nogen Sinde før, er der ved at bryde noget nyt frem i Sydslesvig. Derfor er det i fuld Overensstemmelse med Princippet ogsaa i denne gamle danske Kamp i Nordslesvig, at man tager en tilsvarende Kamp op i Sydslesvig. Det er ikke et Lands Deling, der er Maalet, men det er det at forene alle, som vil høre til Danmark, som bekender sig til Danmark.

Jeg skal ikke gentage, hvad jeg havde Lejlighed til at fremføre her fra Talerstolen i Formiddags vedrørende vort Syn paa hele den sydslesvigske Politik, men blot nævne, at vi stadig maa fastholde, at den Note, som blev afsendt til England, ikke i tilstrækkelig Grad tager Hensyn til de udenrigspolitiske Forhold og heller ikke i indenrigspolitisk Henseende kan siges at være tilfredsstillende. Der bestaar stadig disse store Problemer: Hvorledes skal man faa Flygtningene fjernet